

Sambandet mellan rökning och självmord

Den vetenskapliga litteraturen om sambandet mellan rökning och självmord har sammanställts (<http://tobaksfakta.se/nyheter/sjalvmord-nastan-dubbeltsa-vanliga-bland-rokare/>). När resultaten från 14 kohortstudier med 7,5 miljoner deltagare vägdes samman så hade rökare, jämfört med icke-rökare, 83 % högre risk för självmord. En möjlig förklaring till en högre självmordsrisk bland rökare är att riskfaktorer för suicid som hög alkoholkonsumtion och lågt mentalt välbefinnande är mer vanligt förekommande hos rökare än hos icke-rökare.

En litteratursökning i elektroniska databaser över epidemiologiska studier om samband mellan rökvanor och suicidala beteenden resulterade i 63 relevanta studier. I 14 av dessa studier med studiekohorter om sammanlagt 7,5 miljoner deltagare kopplades data om rökvanor till uppgifter om självmord senare i livet.

Den sammanvägda självmordsrisken för rökare var 1.83 (icke-rökare hade referensrisken 1.00). I sju amerikanska studier varierade den skattade självmordsrisken bland rökare visavi icke-rökare mellan 1.30 och 1.88. Motsvarande siffror från studier i Sverige och Finland var 1.64 respektive 1.82. I en japansk studie var självmordsrisken 1.30 medan i fyra andra studier (2 amerikanska, en tysk och en koreansk) så varierade den mellan 2.6 och 3.4. I fem av studierna så var en förhöjd självmordsrisk hos rökare inte statistiskt signifikant.

Risken för självmord var inte signifikant högre för ex-rökare än för icke-rökare.

I en kohortstudie av drygt 42 000 mönstrande svenska män, av vilka 58,5 % rapporterade rökning 1969/70 och 1 % hade begått självmord 1996, så ökade självmordsrisken med ökad mängd rökning. Exempelvis så hade storrökare 1969/70, jämfört med icke-rökare, 3 gånger högre risk för självmord 1971-1983. Inkluderades riskfaktorer för suicid i analysen (psykiatrisk diagnos, riskabel alkoholkonsumtion, drogbruk, låg utbildningsnivå m.m.), vilka liksom rökvanor mättes vid mönstringen, försvagades eller eliminerades sambandet.

I en amerikansk kohort av 4,8 miljoner individer anslutna till krigsveteranernas hälsoadministration var tobaksmissbruk associerat med ökad självmordsrisk (1.88). Sambandet försvagades om psykiatrisk sjukdom inkluderades i analysen (1.33).

En möjlig förklaring till en högre självmordsrisk bland rökare är att riskfaktorer för suicid som hög alkoholkonsumtion och lågt mentalt välbefinnande är mer vanligt förekommande hos rökare än hos icke-rökare. I litteraturstudien hade ex-rökare ingen signifikant ökad självmordsrisk vilket kanske berodde på att mental och psykiska hälsa hos dessa personer var i paritet med icke-rökares. I både den svenska och en amerikanska studien försvagades sambandet mellan rökning och självmord när riskfaktorer för suicid inkluderades i analysen (så kallad confounding).

Ett orsakssamband mellan rökning och självmord kan dock inte uteslutas. I den svenska studien är det inte osannolikt att styrkan i sambandet mellan rökning och självmord underskattades på grund av felklassificerade ex-rökare; många som rökte vid mönstringstillfället 1969/70 slutade att röka.

Källor:

Poorolajal J & Darvishi N. Smoking and suicide: A meta-analysis. PLOS ONE | DOI:10.1371/journal.pone.0156348

Hemmingsson T & Kriebel D. Smoking at age 18-20 and suicide during 26 years of follow-up – how can association be explained? Int J Epidemiol 2003;32:1000-5.

Bohnert KM, Ilgen MA, McCarthy JF, Ignacio RV, Blow FC & Katz IR. Tobacco use disorder and the risk of suicide mortality. Addiction 2014;109:155-62.